

HELYI KÖZÖSSÉG STRATÉGIAI VÁZLAT

13. számú formanyomtatvány
A 93/2007. (VIII.29.) FVM rendelet 6§ (1) bekezdéséhez

„ZEMPLENI TÁJAK ÖSSZEFOGÁSA A FEJLŐDÉSÉRT”

1. Helyzelelemzés:

A térség tájegységei: Hegyköz, Hegyalja, Bodrogek, Rétköz. A terület változatos földrajzi adottságú: hegy- és síkvidék alkotja. A Bodrog és a Tisza szeli át a térséget, mely periferikus földrajzi fekvésű. A terület lakossága előregedő, kedvezőtlen a korösszetétel. A pályakezdek nehezen találnak munkát, többségük elvándorol a központi régióba, illetve a Dunántúlra. A lakosság szám 2001-2005 között a sátoraljaújhelyi kistérségben közel 5%-kal, a sárospatakiban több mint 4%-kal, a bodrogekben 1,5%-kal csökkent.

1.1 Erőforrások, fejlesztési potenciál:

- Térség geopolitikai helyzetéből adódóan a magyar-szlovák-ukrán hármashatármenti gazdasági együttműködés centrumát képezi.
- Az akciócsoport területén található a Tokaj-hegyaljai Zárt Történelmi Borvidék (Világörökség). A közösség teljes területére jellemző a helyi speciális termékek megléte (gasztroturizmus, ökoturizmus).
- Mérsékelt átalakított természeti környezet, védett természeti területek, tájvédelmi körzet megléte, értékes növény- és állatvilág. A sajátos térségi történelmi és kulturális értékek egyedisége, különlegessége. A minőségi turizmus – kastély és konferencia turizmus, vadászturizmus – alapfeltételei adottak a térségben.
- Magas fokú erdőszűrségből adódóan (Hegyköz) rendelkezésre álló erdei termékek, vadgazdálkodás, fafeldolgozás nyersanyag szükséglete. A Bodrogek tájegységben kedvezőek a mezőgazdaság, tájgazdálkodás, a gyümölcstermesztés, biotermesztés és a viziturizmus feltételei.

1.2. Hiányosságok:

- A fiatalok körében magas elvándorlási arány jellemző. Országos, megyei átlagot jelentősen meghaladó mértékű a munkanélküliségi ráta [kiszárdai kistérségben 13,4%, a sárospatakiban 13,8%, a sátoraljaújhelyiben 14,3%, a bodrogekben: 22,4% (2006)], képzettség szerinti szerkezete kedvezőtlen. A lakosság gazdasági aktivitása rossz, alacsony a foglalkoztatottak aránya. A jövedelmi viszonyok jelentősen elmaradnak az országos átlagtól. A népesség iskolai végzettsége alacsony.
- A térség oktatási szerkezete nem megfelelő ütemben követi a gazdaság, illetve a vállalkozások szakemberigényeit.
- Kevés a vállalkozások száma [1000 fő/ ~48 db., jóval az országos átlag alatt], a vállalkozói szerkezet elaprózott, tőke- és forráshiányos. Leginkább önfoglalkoztató vállalkozásként működnek, hiányzik a humán erőforrás, gazdasági szerkezetük egy lábbon álló.
- A mezőgazdasági termelés és értékesítés nem megfelelő szervezettségben történik. Hiányzik a mezőgazdasági termények versenyképességének javítását végző helyi feldolgozó, logisztikai bázis.
- A minőségi szálláshelyek-kapacitás hiánya, koncentrált, foltszerű elhelyezkedése.
- A fontosabb intézményekkel való ellátottság a térségközpontok kivételével nem megfelelő.
- A roma lakosok aránya magas, jelentős részük szegregáltan, külterületi részeken él.

A formanyomtatvány az arra megjelölt helyeket kivéve nem módosítható.

A formanyomtatványt tintával, nyomtatott nagybetűvel vagy számítógéppel kell kitölteni.

Kérjük, elektronikus kitöltés esetén Times New Roman betűtípust, 12-es betűméretet és egyes sortávot használnjon!

2. Általános célok és jövőkép:

Jövőkép: Célunk az életminőség javítása a térség gazdasági és természeti erőforrásaira alapozva vidék-, gazdaság- és vállalkozásfejlesztési programok serkentésével, új munkahelyek teremtésével, a meglévők megerősítésével.

Általános célok

1.	2.	3.	4.	5.	6.
Gazdaságfejlesztés: a hozzáadott érték növelése a gazdasági élet szereplőinél, alternatív jövedelemszerzési lehetőségek támogatása	Foglalkoztatás: munkahelyteremtés a vállalkozások indításának és fejlesztés ösztönzésével	Humánerőforrás fejlesztés: a versenyképes tudás és műveltség növelésével, térségspecifikus oktatási programok indításával	Infrastruktúra fejlesztés: a térség fizikai elérhetőségének és belső struktúrájának javítása	Természeti erőforrások és a környezeti értékek védelme, fenntartható hasznosítása	Élhetőbb környezet kialakítása, térségi együttműködés támogatása

Kapcsolódó modulok száma

1- Turizmus 2- Biogazdálkodás 3- Megújuló energia 7- Helyi termékek előállítása és promóciója 9- Határon átnyúló és közösségi gazdasági, társadalmi és	1- Turizmus 2- Biogazdálkodás 4- Fenntartható agrárgazdaság 7- Helyi termékek előállítása és promóciója 12- Helyi identitás- és kapacitásfejlesztés, képzés	8- Hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása 12- Helyi identitás- és kapacitásfejlesztés, képzés 13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások	1- Turizmus 5- Épített örökség megőrzése, falufejlesztés 8- Hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása 10- Önkormányzati szolgáltatások és közösségi közleke-	1- Turizmus 4- Fenntartható agrárgazdaság 5- Épített örökség megőrzése, falufejlesztés 6- Természet- és tájmegőrzés 7- Helyi termékek előállítása és	5- Épített örökség megőrzése, falufejlesztés 6- Természet- és tájmegőrzés 8- Hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása 9- Határon átnyúló és közösségi közötti
--	---	---	---	--	---

A formanyomtatvány az arra megjelölt helyeket kivéve nem módosítható.

A formanyomtatványt tintával, nyomtatott nagybetűvel vagy számítógéppel kell kitölteni.

Kérjük, elektronikus kitöltés esetén Times New Roman betűtípust, 12-es betűméretet és egyes sortávot használjon!

kulturális kapcsolatok fejlesztése 13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások hálózatosodásának támogatása	13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások hálózatosodásának támogatása	hálózatosodásának támogatása	dés fejlesztése 11- Szabadidős szolgáltatások (sport, rekreáció, szórakozás) térségi fejlesztése	promóciója 11- Szabadidős szolgáltatások (sport, rekreáció, szórakozás) térségi fejlesztése	gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatok fejlesztése 10- Önkormányzati szolgáltatások és közösségi közlekedés fejlesztése 11- Szabadidős szolgáltatások (sport, rekreáció, szórakozás) térségi fejlesztése 13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások hálózatosodásának támogatása
---	---	------------------------------	---	--	--

A stratégiai vázlat a helyzetelemzésben megfogalmazott megállapításokra alapozva összegző jelleggel mutatja be a jövőkép megvalósításában megfogalmazott legfontosabb általános célkitűzéseket, melyek kiemelten a meglévő belső erőforrásokra és hiányosságokra épülnek, azok fejlesztésére koncentrálva. Az általános célok megfogalmazásával szándékunk, hogy a Helyi Közösség területén működő vállalkozások, szervezetek, intézmények számára egyértelműek legyenek azon fejlesztési területek, melyekhez a – későbbi pályázati rendszer meghirdetése után – partnerségi, vagy egyéni pályázatukhoz támogatásra számíthatnak a térség „irányított” fejlesztésével.

A formanyomtatvány az arra megjelölt helyeket kivéve nem módosítható.

A formanyomtatványt tintával, nyomtatott nagybetűvel vagy számítógéppel kell kitölteni.

Kérjük, elektronikus kitöltés esetén Times New Roman betűtípust, 12-es betűméretet és egyes sortávot használjon!

3. Gazdaságfejlesztési koncepció

- a.) A gazdaságfejlesztési célrendszer megvalósításával célunk a térségi hozzáadott érték növelése és az alternatív jövedelemszerzési lehetőségek támogatása. A cél elérése érdekében kiemelt prioritások:
- vállalkozások technológiai színvonalának emelése, telephelyi infrastruktúra fejlesztése,
 - munkahelyteremtő és –megtartó fejlesztések támogatása,
 - innovatív eljárások bevezetése, versenyképesség növelése,
 - speciális helyi termék-előállítás, feldolgozása és kapcsolódó marketing támogatás,
 - gazdaság szereplőinek hálózatba tömörülése, partnerségi összefogása, regionális és ágazati klaszterek létrehozása,
 - turisztikai szolgáltatások fejlesztése,
 - az épített örökségek, és a természeti értékek irányított megőrzését szolgáló fejlesztések bekapcsolása a falufejlesztésbe,
 - régió-marketing komplex megvalósítása,
 - komplex vállalkozásfejlesztési program indítása tevékenység diverzifikáció, mikrovállalkozói fejlesztési program, vállalkozói képzés, tanácsadás.
- b.) Az akcióterület természeti, jelenlegi gazdasági erőforrásai alapját képezik a tájspecifikus termékek, szolgáltatások előállításának, a biomassa-hasznosításnak, a vizes élőhelyekhez kötődő haszonvételi lehetőségek kiaknázásának (Bodrogek). A Hegyközben az erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási haszonvétel feltételei adottak.
- A szlovák-ukrán-magyar hármashatár mentén megkezdett interregionális programok hozzájárulnak a gazdasági élet hálózatosodásának, beszállítói kapcsolatok, kooperációs együttműködések (klaszteresedés) megteremtéséhez. A kulturális örökségek, az épített és természeti környezet adottságai kedveznek a falusi- és ökoturizmusnak, ez kiegészül a szőlő- és bortermelés és a helyi specifikumok kínálta gasztroturisztikai potenciállal.
- A munkaerő-szükséglet alapbázisát térségspecifikus, a gazdasági igényeknek megfelelő oktatási, képzési programok elindítása szolgálja.
- c.) Kiemelt cél a munkahelyteremtés és –megőrzés, a vállalkozások fejlesztése, új innovatív szolgáltatások bevezetése, turisztikai fejlesztések támogatása, humán erőforrás képzése, a szektorok közötti partnerség kialakítása.
- A hiányosságok felszámolása munkahelyteremtéssel és a foglalkoztatás javításával, képzéssel hozzájárulnak az életminőség javításához. A munkahelyteremtés alapvető feltétele a térségi vállalkozások tevékenységének, termékkínálatának és piacának bővítése.
- d.) A négy kistérség tervezési dokumentumaiban a gazdaságfejlesztési beavatkozások a hozzáadott érték növelését, a piacra jutás segítését és a munkahelyteremtést célozzák. A terv készítésénél figyelembe vettük a már meglévő térségi, regionális és országos fejlesztési koncepciókat, a térségi illetékes szakemberekkel, térségfejlesztési szereplőkkel konzultálva. A stratégiai vázlat beavatkozásai tartalmában a kistérségi tervdokumentumok szintézisére törekszük, figyelembe véve az Új Magyarország Vidékfejlesztési Terv célrendszerét.

4. Szolgáltatásfejlesztés, életminőség javítás:

- a.) A szolgáltatásfejlesztés, életminőség javítás célrendszer megvalósításával célunk a térségi szolgáltatások újszerű, tájspecifikus bővítése, ezáltal a vállalkozói és szolgáltató szektor bevételeinek növelése, az életminőség javítása. Kiemelt prioritások:
- településkép javítását szolgáló kis léptékű infrastruktúrafejlesztések,
 - integrált kistépülési közösségi és szolgáltató tér kialakítása (vállalkozói alapon is),

A formanyomtatvány az arra megjelölt helyeket kivéve nem módosítható.

A formanyomtatványt tintával, nyomtatott nagybetűvel vagy számítógéppel kell kitölteni.

Kérjük, elektronikus kitöltés esetén Times New Roman betűtípust, 12-es betűméretet és egyes sortávot használnjon!

- az épített örökség helyreállításához, felújításához szükséges tanulmányok, tervek,
 - helyi vállalkozói inkubációs szolgáltatások fejlesztése,
 - humán erőforrás fejlesztés, tanácsadás, képzés,
 - a helyi adottságokra alapozott szakmai továbbképző és átképző programok indítása.
- b.) Az akcióterület szolgáltatási szereplői közötti együttműködés ösztönzése a stratégia kiemelt része. Az oktatási, képzési rendszernek alkalmazkodni kell a helyi igényekhez. Az erőforrások tervszerű, koordinált felhasználása, így a szolgáltatási terület bővülése segíti a közösség megtartó erejének növelését, az identitás megtartását. A turisztikai, idegenforgalmi, közszolgáltatási fejlesztések hozzájárulnak a társadalmi kohézió erősödéséhez, mely egyben a térség versenyképességét is fokozza. A fejlesztések egymásra épülése serkenti a foglalkoztatást és javítja az életminőséget.
- c.) A településkép javítása hozzájárul a szolgáltatási minőség fejlesztéséhez. Képzés, oktatás a versenyképes tudást javítja, ezáltal a szolgáltatások minősége javul, a munkaerő értéke nő. A közösségi infrastrukturális háttér fejlesztése elősegíti a térségi szolgáltatói hálózat együttműködését, egy térben történő megjelenését. A vállalkozói inkubációs szolgáltatások segítik a helyben megtermelt javak növelését, hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások fejlesztését, ami által javul a térségi szereplők életminősége.
- d.) A meghatározott általános fejlesztési irányok összhangban vannak a térségekre korábban elkészített fejlesztési programokkal, meghatározásuknál figyelembe vettük a vonatkozó országos, regionális fejlesztési elképzeléseket.

5. Összefüggések

A LEADER gondolatísága a területi alapú megközelítést követeli meg. A cél a helyi erőforrásokra alapozott fenntartható gazdasági fejlődés elősegítése:

- 1.) Munkahelyteremtés, a térségi egzisztencia megtartásának lehetősége.
- 2.) Az innovativitás, hálózatépítés erősítése, új típusú gazdasági szegmensek bevezetése.
- 3.) Partnerségen alapuló együttműködés a program megvalósulása során.

Fontos, hogy a terv által támogatott fejlesztések, kezdeményezések fenntarthatók és továbbfejleszthetők legyenek.

6. Fenntarthatóság

A megszerzett tudás révén a humán erőforrás „eladható”, piac- és alkalmazkodó képes, ezáltal közép- és hosszútávon fenntartható.

Az épített örökség fenntartható fejlesztése kapcsolt szolgáltatások bevezetését is feltételezi, például gazdasági, idegenforgalmi, közösségi szolgáltatásként, vagy attrakcióként történő hasznosítással. A természeti erőforrások védelme, gazdasági hasznosítása a környezetvédelmi előírások betartása mellett kivitelezhető. A térségben lévő biomassza iránti igény közép- és hosszútávon is növekszik, a fenntarthatóságot erősíti.

7. Esélyegyenlőség

A képzettséget vizsgálva a szakképzetlen munkanélküliek között magas a roma etnikum aránya, foglalkoztatásuk igen alacsony. A helyi munkanélküliek másik csoportja a térség korábban meghatározó könnyűipar vállalkozásai által elbocsátott betanítottak köre. Kiemelt a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű, különösen a roma lakosság képzése, munkaerő-piaci reintegrációja. Egyeztetve a térségi roma szervezetek képviselőivel ösztönözzük a térségi roma mikrovállalkozások beindítását és fejlesztését, munkahelyteremtő beruházásokat.

A formanyomtatvány az arra megjelölt helyeket kivéve nem módosítható.

A formanyomtatványt tintával, nyomtatott nagybetűvel vagy számítógéppel kell kitölteni.

Kérjük, elektronikus kitöltés esetén Times New Roman betűtípust, 12-es betűméretet és egyes sortávot használjon!